

Eläketurvakeskuksen

Julkaisuluettelo

2003

Sisällys

Tutkimukset	3
Raportit	5
Monisteet	11
Working Papers	15
Tilastot	18
Katsaukset	20
Intergroup	22
Muut julkaisut	23

Julkaisuja koskevat tiedustelut ja tilaukset pyydetään osoittamaan seuraaville henkilöille:

- Tutkimukset, raportit, monisteet:
Anja Kallio, puhelin 010 751 2146
- Tilastot:
Maija Hiltunen, puhelin 010 751 2138
Heidi Nyman, puhelin 010 751 2139
- Katsaukset:
Aila Ahonen, puhelin 010 751 2113

Eläketurvakeskus 
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Kirjurinkatu 3
00065 Eläketurvakeskus
Puhelin 010 7511
Faksi (09)148 1172

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi
www.etk.fi

Tutkimukset

Tutkimuksia -sarjassa ilmestyvät tutkimushankkeiden laajat ja perusteelliset loppuraportit. Siinä julkaistaan tieteellisin kriteerein arvioituna korkeatasoisimmat tutkimukset ja kokoomateokset, jotka valottavat tarkasteltavaa aihepiiriä monesta eri näkökulmasta.

Eläkeläisten toimeentulo 1990-luvulla

Toimittaneet Robert Hagfors, Katri Hellsten,
Seija Ilmakunnas ja Hannu Uusitalo
Tutkimuksia 2003:1, 176 s. 20 euroa
ISBN 951-691-04-08
ISSN 1236-3049

1990-luvun taloudellinen kehitys oli voimakkaan kaksijakoinen: alussa oli syvä lama ja sitä seurasi nopean talouskasvun vaihe. Laman vaikutukset työmarkkinoilla, julkisessa taloudessa ja sosiaaliturvassa näkyivät pitkään. Eläkepolitiikan suunta kääntyi, ja eläkkeelle siirtymisen vähentäminen ja menojen kasvun hillitseminen nousivat etualalle. Eläketurvaan tehtiin monia muutoksia, joiden vaikutukset toteutuvat vähittäin pitkän ajan kuluessa. Eläkeläisten, kuten muidenkin väestöryhmien, toimeentuloon vaikutti lisäksi vuosikymmenen alkupuolella verotuksen kiristyminen, joskin vuosikymmenen loppupuolella verotus taas keveni.

Lamavuosina eläkeläistalouksien toimeentulo heikkeni vähemmän kuin muun väestön, mutta kasvun alettua toimeentulon kohentuminen on ollut hitaampaa. Suhteessa muuhun väestöön eläkeläistaloudet olivat siten suunnilleen

samassa asemassa vuosikymmenen lopussa kuin alussa.

2000-luvun alkaessa eläkeläisväestön käytettävissä olevat tulot kulutusyksikköä kohti ovat noin 82–90 prosenttia koko väestön keskiarvosta. Eläkeläisten köyhyysriski aleni erityisesti vuosikymmenen alussa, ja on sen jälkeen ollut suunnilleen samalla tasolla kuin muun väestön köyhyysriski. Kansainvälisesti verraten eläkeläisten köyhyysriski on Suomessa matala ja tulonjako melko tasainen.

Toimeentulon näkökulmasta eläkeläisten voi katsoa selvinneen 1990-luvusta kohtuullisesti.

Kuitenkin erityisesti vanhempien eläkeläisten käyttämät sosiaali- ja terveyspalvelut heikentyivät 1990-luvulla selvästi, mikä tulee ottaa huomioon mikäli eläkeläisten hyvinvointia arvioidaan laajemmin.

Tämän kokoomateoksen tarkoituksena on osaltaan tukea ja viedä eteenpäin keskustelua ikärakenteen eläkejärjestelmälle asettamista haasteista. Tutkimus on Eläketurvakeskuksen ja Kansaneläkelaitoksen yhdessä julkaisema, ja se sisältää asiantuntija-artikkeleita eläkepolitiikasta, eläkeläisten toimeentulosta, eläkemenaista ja eläkeläisten palveluista.

Muuttuva työ ja eläketurva

Toimittanut Eila Tuominen
Tutkimuksia 2001:1, 329 s. 25 euroa
ISBN 952-9639-91-0
ISSN 1236-3049

Kokoomateos koostuu artikkeleista, joissa tutkitaan eri näkökulmista työuraan ja eläkkeen ansaintaan liittyviä kysymyksiä. Artikkeleissa tarkastellaan koulutuksen taloudellista tuottoa, iän mukaisia palkkaprofileja, nuorten koulutuksesta työelämään siirtymistä sekä koulutuksen vaikutusta eläkkeen karttumiseen. Eläketurvaan liittyen käsitellään palkkatyöstä yrittäjäksi ryhtymistä ja palkkatyön ja yrittäjyyden välistä rajanvetoa. Julkaisussa on myös ammatillisen kuntoutuksen merkitystä, kuntoutujien kokemuksia ja aktiiviväestön kuntoutustarvetta käsittelevät artikkelit. Lisäksi julkaisussa pohditaan yksilöllisen eläkevakuutuksen roolia lakisääteisen turvan rinnalla ja ikääntyvien työttömiin eläke- ja muun toimeentuloturvan käyttöä.

Työeläkkeiden indeksointi, elinaikakorjaus ja väestön ikääntyminen

Jukka Lassila ja Tarmo Valkonen
Tutkimuksia 2000:2, 85 s. 20 euroa
ISBN 952-9639-82-1
ISSN 1236-3049

Tutkimuksessa tarkastellaan eläkkeiden indeksointivaihtoehtojen ja Ruotsissa käyttöön otetun elinaikakorjauksen vaikutuksia. Tulosten perusteella elinaikakorjaus on sukupolvien välisen tulonjaon kannalta oikeudenmukainen tapa säästää eläkemenoissa. Eläkkeiden sitominen ansioiden kehitykseen on väestöriskien kannalta nurinkurista. Väestöriskeihin voi tehokkaasti varautua etujen elinaikakorjauksen, sopivan indeksoinnin (esim. palkkasummaindeksoinnin) ja osittaisen rahastoinnin yhdistelmällä.

Tutkimus on julkaistu myös Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen sarjassa.

Tiedolla ja taidolla kansalaisten tietoyhteiskuntaan

Tutkimuksia tiedoista ja taidoista osallistuvan ja autonomisen kansalaisuuden resursseina - esimerkkeinä eläketieto ja tietotekninen osaaminen

Pirkko Jääskeläinen
Tutkimuksia 2000:1, 208 s. 20 euroa
ISBN 952-9639-77-5
ISSN 1236-3049

Tutkimuksessa pohditaan mikä on tiedon ja taidon eli kommunikatiivisen kompetenssin yhteys kansalaisuuden toteuttamiseen. Keskeisiä kysymyksiä olivat: miten internet-asenteet ovat yhteydessä tietokoneiden käyttökokemukseen, mitä kansalaiset tietävät työeläkkeestä, millainen työeläkejärjestelmän legitimiteetti on ja mitkä tekijät vaikuttavat siihen sekä mikä on työeläkejärjestelmän legitimiteetin ja eläketiedon yhteys.

Tulosten mukaan kommunikatiivinen kompetenssi on hyvä kansalaisuuden resurssi mutta sen jakautuminen väestön keskuudessa ei ole tasaista. Kompetenssin kasvaessa yleistyi kansalaisaktiivisuus eli toiminta järjestöissä tai luottamustehtävissä. Samoin lisääntyi muu aloitteellisuus. Tietoverkkojen käyttötaitoa voidaan verrata lukutaitoon, jota vailla olevat syrjäytyvät nyky-yhteiskunnassa. ”Digitaalisen kahtiajaon” ehkäisemiseksi verkkolukutaidon oppimisen tulisi olla pakollinen osa oppivelvollisuutta.

Raportit

Raportteja -sarjassa julkaistaan tutkimusprojektien väliraportteja ja muita laajuudeltaan selkeästi rajattuja tutkimuksia ja selvityksiä. Raporteista tutkimustieto on saatavilla helposti ja tiiviissä muodossa.

Missä iässä eläkkeelle?

Raportti työeläkkeelle siirtymisestä ja sen mittaamisesta

Jari Kannisto, Tapio Klaavo, Juha Rantala ja Hannu Uusitalo
Raportteja 2003:32, 63 s. 10 euroa
ISBN 951-691-05-05
ISSN 1238-5948

Eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen on noussut keskeiseksi eläkepoliittiseksi tavoitteeksi. Raportissa esitellään tämän tavoitteen toteutumisen seurantaan kehitetty uusi mittari: odotettavissa oleva eläkkeellesiirtymisikä (eläkkeellesiirtymisiän odote). Toisin kuin keskiarvoikä ja mediaani-ikä, odotteeseen ei vaikuta väestön ikärakenne. Näin sen avulla voidaan tarkastella ajassa tapahtuvaa muutosta eläkkeellesiirtymisiässä. Vuosina 1996–2002 odote on vaihdellut 58,9 vuoden molemmin puolin (vuonna 2002 58,8 vuotta) työeläkkeelle siirtyneiden joukossa. Yksityisen sektorin osalta tarkastelun alkuvuosi on 1983. Tuloksia peilataan ikääntyneiden 1990-luvun työmarkkinakehitystä vasten, mikä myös tukee eläkkeellesiirtymisiän odotteen ottamista käyttöön.

Lakisääteisen työeläkevakuutuksen vakuutustekniikkaa

Jaakko Tuomikoski ja Satu Kilponen
Raportteja 2003:31, 165 s. 10 euroa
ISBN 951-691-01-06
ISSN 1238-5948

Raportissa esitellään Suomen työeläkejärjestelmää, eri eläkelajeja ja niiden rahoitusperiaatteita. Siinä selvitetään TEL-järjestelmän taustalla oleva eläkkeiden rahastointi sekä matemaattinen laskuperustemalli, jossa määritellään käytettävä korkoutuvuus-, kuolevuus-, työkyvyttömyys- ja perheellisyysmallit. TEL-perusvakuutukselle määrättyjen laskuperusteiden sisältöä käydään läpi selvittäen mm. maksun rakennetta, takaisinlainausta ja vastuuvelan laskentaa. Lisäksi selvitetään eläkeyhtiöiden välistä eläkkeiden maksamisen tasausliikettä sekä yhtiöille määrättyjä vakavaraisuusvaatimuksia ja niiden mukaisesti asiakkaille maksettavien asiakashyvitysten muodostumista. TEL-lisäeläkevakuutuksen laskuperusteet käsitellään pääpiirteittäin.

Lisäksi raportissa esitellään työeläkevakuutusyhtiöiden vuosittain tuloksestaan, riskiliikkeestä ja vakuutusliik-

keestä tekemiä analyysejä. Lopuksi selvitetään TEL-vakuutuksen työkyvyttömyyseläkkeen nk. Z-mallin matemaattiset perusteet.

Varhaiseläkkeet muuttuvat – mutta miten?

Arvioita yksityisalojen eläkkeiden kehittämistä koskevan periaatesopimuksen vaikutuksista.

Toimittaneet Mervi Takala ja Hannu Uusitalo

Raportteja 2002:30, 66 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-98-8

ISSN 1238-5948

Raportissa pohditaan eläkeuudistuksen yhteydessä varhaiseläkkeisiin tehtyjen muutosten vaikutuksia. Erityisesti arvioidaan sitä, ovatko seuraukset eläkeuudistuksen tavoitteiden mukaisia eli miten ne vaikuttavat ikääntyneiden työssä jatkamiseen.

Työttömyyseläkkeiden suuresta määrästä johtuen varhaiseläkeuudistuksen merkittävimmät vaikutukset johtuvat työttömyyseläkkeen lakkauttamisesta ja työttömyysturvan lisäpäiväoikeuden alaikärajan korottamisesta kahdella vuodella. Tämän seurauksena ikääntyneiden työttömäksiaste alenee ja työllisyys kohoaa. Osa-aikaeläkkeen ja varhennetun vanhuuseläkkeen ikärajan nosto lisää myös työssä jatkamista. Yksilöllisen varhaiseläkkeen lakkauttamisella on samansuuntainen, mutta lukumääräisesti pienempi vaikutus.

Julkista vai yksityistä?

Eläketulon rakenteen ja tason kansainvälinen vertailu.

Tiina Mäkinen

Raportteja 2002:29, 110 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-97-X

ISSN 1238-5948

Raportissa kartoitetaan Luxembourg Income Study (LIS) -aineiston avulla eläkeläisten tulorakennetta ja eläketurvan tasoa 10 OECD-maassa vuonna 1995. Eläkeläistaloudet on iän

perusteella jaettu neljään luokkaan. Perhetyypin vaikutus tuloihin on otettu huomioon. Yksinasuvien eläkeläismiesten ja -naisten tulonmuodostusta verrataan eläkeläispariskuntien tulorakenteeseen.

Tulorakennevertailu kuvaa ansiotulojen, omaisuustulojen, lyhytaikaisten tulonsiirtojen, lakisääteisten eläkkeiden ja yksityisten lisäeläkkeiden osuutta eläkeläistalouden bruttotuloista. Eläketurvan tasotarkastelussa kokonaiseläketulon ohella analysoidaan lakisääteisen eläketurvan ja yksityisten lisäeläkkeiden tasoa. Eläketurvan keskimääräistä tasoa tarkastellaan perhetyypeittäin valuuttakurssivertailun ja ostovoimapariteettilaskelmien avulla.

Raportissa arvioidaan eläkeläisten taloudellista asemaa myös suhteuttamalla 65 vuotta täyttäneiden yksinasuvien eläkeläisten tulotaso 45–54-vuotiaiden työssä olevien yksinasuvien tuloihin.

Ikääntyvien työttömyys ja työttömyyseläke

Juha Rantala

Raportteja 2002:28, 73 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-93-7

ISSN 1238-5948

Raportissa tarkastellaan ikääntyvän väestön työttömyyden laajuutta viime vuosikymmenellä. Erityistä huomiota kiinnitetään ns. työttömyyseläkeputken käyttöön. Tutkimusaineistona käytetään Tilastokeskuksen viime vuosikymmenen kattavaa yksilötason seuranta-aineistoa. Tulosten mukaan työttömyyseläkeputkijärjestelyllä on ikääntyvien työttömyyttä lisääviä piirteitä. Putki-ikäisillä on koko 90-luvun ollut selvästi korkeampi riski tulla työttömäksi kuin heitä nuoremmilla. Vuonna 1997 toteutettiin työttömyyseläkeputken alaikärajan korotus 53 vuodesta 55 vuoteen. Korotuksen jälkeen putken ulkopuolelle jääneiden työttömäksi tulon riski alentui selvästi. Myös ikääntyvien uudelleen työllistymistä työttömyyseläkeputki on ehkäissyt, sillä työllistymisen todennäköisyys laski voimakkaimmin heti putken alaikärajan jälkeen.

Sekä yritykset että yksilöt ovat tahollaan vaikuttaneet työttömyyseläkeputken käyttöön. Yrityksille putki on tarjonnut keinon vähentää tai uudistaa työvoimaansa ja ikääntyville se on tarjonnut vakaan ja melko kohtuullisen toimeentulon työelämän ulkopuolella. Raportin mukaan ikääntyvien työttömyysongelman syyt ovat merkittävässä määrin seurausta myös muista kuin työttömyyseläkeputkesta johtuvista syistä. Työttömyyseläkeputki on ollut köyhyyttä ja taloudellista epätasa-arvoa vähentävä keino.

Työhön vai eläkkeelle?

Ikääntyvien työttömien kokemuksia vuosikymmenen taitteen työmarkkinoilta.

Eila Tuominen

Raportteja 2001:27, 37 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-90-2

ISSN 1238-5948

Työurien tarkastelut osoittavat, että työttömäksi on usein tultu vakaasta työsuhteesta. Tämä on koskenut erityisesti eläkeputki-ikäisiä eli yli 54-vuotiaita. Toisaalta vajaita työuria on paljon alle 55-vuotiailla työttömillä ja siksi suuriin ikäluokkiin kuuluvista työttömistä on tulossa eläkeputki-ikään henkilöitä rikkonaisilta työurilta. Lähes puolet 55–64-vuotiaista työttömistä arvioi työttömyyseläkkeelle siirtymismahdollisuuden vaikuttaneen osaltaan työttömäksi jäämiseen. Eläkeputki onkin tarjonnut osalle työttömiä tyydyttäväksi koetun poistumisreitit työelämästä. Mikäli työllisyystilanne paranisi, lähes puolet nyt 55–59-vuotiaista työttömistä arvelisi voivansa jatkaa ansiotyössä vanhuuseläkeikään saakka. Vertailu työllisten vastauksiin osoitti, että valmiutta olla ansiotyössä eläkeikään asti on työttömillä lähes yhtä yleisesti kuin työssä olevilla. Raportin tulokset perustuvat Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä vuonna 1999 tehtyyn haastattelututkimukseen.

Työyhteisö, jaksaminen ja eläkeajatuks

Simo Forss, Seppo Karisalmi ja Pirjo Tuuli

Raportteja 2001:26, 134 s. 20 euroa

ISBN 952-9639-89-9

ISSN 1238-5948

Tutkimuksen kohteena ovat toimipaikkojen yrityskulttuuri, harjoitettu ikäpolitiikka ja eräät työelämän laatuun liittyvät seikat ja niiden yhteydet työssä viihtyvyyteen, eläkeajatuksiin sekä stressiin ja uupumukseen. Tutkimusaineistona oli Työolotutkimuksen haastatteluaaineisto vuodelta 1997 ja vähittäiskauppaa ja metalliteollisuutta koskevien kyselytutkimusten aineistot vuosilta 1998 ja 2000. Tulokset osoittavat, että hyvä yrityskulttuuri ja sen mukainen ikäpolitiikka vaikuttavat ikääntyvien työssä viihtymiseen ja haluun jatkaa työelämässä. Työyhteisön toimintatapoja kehittämällä voidaan vähentää halua siirtyä varhaiseläkkeelle. Henkilökuntaa tukeva, rohkaiseva ja avoin ilmapiiri ovat keskeisiä tekijöitä tässä työssä.

Neighbours look at each other:

Estonian and Finnish Pension Systems

Lauri Leppik ja Christina Lindell

Raportteja 2001:25, 76 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-88-0

ISSN 1238-5948

The report includes articles on the Finnish and Estonian pension systems. The structure of both articles is similar. First there is a general overview of the pension systems, pension benefits, administration and financing. Then the systems are evaluated by answering for instance the questions whether the pensions are sufficient and well-targeted, and whether the pension schemes are efficient and sustainable.

The upcoming pension reforms in these countries are also evaluated. The report is based on the presentations given at the conference arranged by the World Bank in Vienna 5–8 April 2001, "Learning from the Partners".

Raportti sisältää artikkelit Suomen ja Viron eläkejärjestelmistä. Molempien artikkelien rakenne on samanlainen. Ensiksi luodaan yleiskatsaus eläkejärjestelmiin, eläke-etuihin, hallintoon ja rahoitukseen. Toiseksi järjestelmiä arvioidaan pohtimalla mm. kysymyksiä siitä, ovatko eläkkeet riittäviä ja oikein kohdennettuja, ja ovatko eläkejärjestelmät tehokkaita ja kestäviä. Lisäksi arvioidaan maiden tulevia eläkeuudistuksia. Raportti pohjautuu esitelmiin, jotka pidettiin Maailmanpankin Wienissä 5.–8.4.2001 järjestämässä konferenssissa "Learning from the Partners".

Eläkeläisten tulonmuodostus yhdeksässä OECD-maassa vuonna 1995

Tiina Mäkinen

Raportteja 2001:24, 67 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-87-2

ISSN 1238-5948

Tutkimuksessa analysoidaan eläkeläisten tulonmuodostusta. Eläkeläisten taloudet on ryhmitelty iän, perhetyypin sekä ansio- vs. eläketulojen perusteella. Talouksien tulonmuodostusta tarkastellaan ns. tulopakettianalyysin perusteella. Tulopaketti muodostuu ansiotuloista, omaisuustuloista, lyhytaikaisista tulonsiirroista, lakisääteisestä eläketurvasta ja yksityisestä lisäeläketurvasta. Tämän tulopakettianalyysin lisäksi empiirisessä osassa tarkastellaan eläkkeiden tasoa tutkittavissa maissa. Se tehdään valuuttakurssivertailuin ja ostovoimapariteettilaskelmin.

Stokastisen ennusteen käyttö julkisen talouden kehityksen arvioinnissa

Anu Polvinen

Raportteja 2001:23, 58 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-86-4

ISSN 1238-5948

Tutkimuksessa tarkastellaan väestön ikärakenteen vaikutusta julkisiin tuloihin ja menoihin seuraavina viitenäkymmenä vuotena. Vaikutus on arvioitu nettoverojen avulla, joilla tarkoitetaan maksettuja veroja vähennettynä saaduilla tulonsiirroilla ja julkisilla palveluilla. Laskelmissa on oletettu, että varojen, maksettujen tulonsiirtojen ja julkisten palvelujen ikäprofiilit pysyvät ennallaan, mutta nousevat tuottavuuden kasvua vastaavasti. Stokastisten väestöennusteiden avulla ennusteisiin saadaan mukaan epävarmuus. Saadut ennusteet julkisyhteisöjen perusjämmästä suhteutetaan ennustettuun bruttokansantuotteeseen. Laskelmia syvennetään tarkastelemalla nettoverojen muutosta eri ikäryhmissä. Lisäksi työ sisältää laskelmat kokonaiseläkemenojen kehityksestä ja ennusteiden hajonnasta ennustejaksolla.

Eläkejärjestelmien alueelliset erot

Mitä tilasto eläkkeensaajista kertoo kuntien väestöstä

Mikko Pellinen

Raportteja 2000:22, 39 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-85-6

ISSN 1238-5948

Vuonna 1998 maksettiin Suomessa eläkkeitä noin 80 miljardia markkaa (n. 13,5 miljardia euroa) lähes 1,3 miljoonalle henkilölle. Joka neljäs maassa asuva sai jotain eläkettä. Eläkemarkoista lähes puolet (44 %) maksettiin työeläkejärjestelmän yksityisen sektorin eläkkeinä, neljännes (27 %) julkisen sektorin eläkkeinä ja vajaa neljännes (22 %) Kansaneläkelaitoksen maksamina eläkkeinä, loput muina eläkkeinä. Alueellisessa tarkastelussa esitetään eläkkeensaajien

ja eläkkeitä kuvaavia tyyppilukuja ja mm. reunajakaumia vaihteluvälin havainnollistamiseksi. Tarkastelussa on kuntien erilaisuus ja yleisinä pidettyjen alueellisten mielikuvien paikkansapitävyys.

Artikkeli on julkaistu myös teoksessa ”Suomalaisen sosiaalipolitiikan alueellinen rakenne” (toim.) Heikki A. Loikkanen ja Juho Saari.

Muuttuva aktiivi-ikä ja eläketurva

Työllisen ajan muutokset elinkaarella viime vuosikymmeninä

Eila Tuominen

Raportteja 2000:21, 44 s. 10 euroa

ISBN 952-9639-84-8

ISSN 1238-5948

Tutkimuksessa selvitetään työssäolon muutoksia elinkaarella. Kohorttivertailun avulla tutkitaan muutoksia erityisesti työuran alku- ja keskivaiheessa. Tutkimus perustuu 15–74-vuotiaasta väestöstä poimittuun 13 000 henkilön otokseen, josta tässä tarkastellaan 25–64-vuotiaasta työvoimaa. Tulosten mukaan työssäoloajan pituus alle 30-vuotiailla nuorilla on pysynyt opiskeluajan pidentymisestä huolimatta lähes samana. Tämä selittyy sillä, että opiskelevat nuoret käyvät entistä yleisemmin työssä. Opiskeluvaiheen jälkeen työaika kertyy ylimmillä koulutustasoilla hiukan nopeammin kuin alemmilla. Merkittävänä syynä on kasvava työttömyys ja sen kohdistuminen heikosti koulutettuun väestöön. Kun työeläkelisää karttuu ansiosidonnaiselta työttömyysajalta elinkaarella, kompensoi se työttömyydestä johtuvaa vajetta eläke-kertymään. Suuryöttömyyden aikana etuuden merkitys sukupolvien välisen tasa-arvon näkökulmasta korostuu. Tutkimus on saatavana myös englanniksi (”The active years of life course and pension provision in transition”).

Terminology in the Pensions Field

A translation-oriented terminological study of Finnish and UK pension terms

Eija Puttonen

Raportteja 2000:20, 125 s. 20 euroa

ISBN 952-9639-83-X

ISSN 1238-5948

The study analyses the correspondence of pension terminology in Finnish and English. The aim is to find equivalents in English for the terminology of the Finnish earnings-related pension scheme in the terminology describing the British pension schemes by comparing both the Finnish and British overall pension systems and concepts and concept systems. The results of the study show that despite significant structural differences the Finnish and British pension systems are similar enough to enable the use of terminology of the British pension schemes as equivalents for Finnish earnings related pension terminology. If the concept does not exist in the British system and no translation equivalent is thus found for the earnings-related pension terminology, an equivalent has been created in the study on the basis of the significant characteristics of the original concept from the terminological elements of the English language.

Tutkielmassa tarkastellaan suomen- ja englanninkielisten eläketermien vastaavuutta. Tavoitteena on löytää Ison-Britannian eläkejärjestelmiä kuvaavista termeistä englanninkieliset vastineet Suomen työeläkejärjestelmän termeille vertailemalla sekä Suomen ja Ison-Britannian kokonaiseläkejärjestelmiä että niihin liittyviä käsitteitä ja käsitejärjestelmiä. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että huomattavista rakenteellisista eroistaan huolimatta Suomen ja Ison-Britannian eläkejärjestelmät ovat riittävän yhteneväisiä, jotta Ison-Britannian eläkejärjestelmien termejä voidaan pitkälti käyttää Suomen työeläketermien vastineina. Jos käsitettä ei Ison-Britannian järjestelmässä ole eikä vastinetta näin ollen työeläketermille löytynyt, on tutkielmassa luotu käännösvastine alkuperäisen käsitteen olennaisten piirteiden perusteella englannin kielen termielementeistä.

Hyvinvointia julkisen ja yksityisen yhteisapelillä

Eläketurvan kansainvälinen vertailu

Mika Vidlund

Raportteja 2000:19, 86 s. 20 euroa

ISBN 952-9639-78-3

ISSN 1238-5948

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää miten eri maiden eläkejärjestelmät ovat vaikuttaneet vanhusten hyvinvointiin. Keskeinen kysymys on, kuinka hyvin eläkejärjestelmät pystyvät takaamaan riittävän eläketurvan. Eläketurvan tasoa analysoidaan vertailemalla eri eläketurvajärjestelmiä edustavien hyvinvointimallien avulla. Eroja haetaan sekä mallien väliltä että niiden sisältä. Lisäksi vanhusten hyvinvointia mitataan vertaamalla tulonjakoa ja köyhyysasteita. Tutkimuksessa esitellään myös lyhyesti eläketurvan aiemat muodot ja kehitys kohti nykyisiä järjestelmiä. Hyvinvoinnin ja tulonjaon mittauksissa tutkimusaineistona käytetään Luxembourg Income Study (LIS)-tietokantaa.

Tutkimus osoittaa, että mitä enemmän vanhusten tulot riippuvat yksityisestä toimeentulosta, sitä eriarvoisempi tulonjako on. Eriarvoisuus ei kuitenkaan lisääny vanhusten keskuudessa eri eläkejärjestelmien ansiosta. Köyhyys on eläkejärjestelmien kypsymisen myötä siirtymässä vanhoista nuoriin, erityisesti lapsiperheisiin. Pakollisen eläkejärjestelmän purkaminen ja korvaaminen yksityisillä vakuutuksilla johtaisi toimeentulon riskien kasvamiseen ja vanhusväestön köyhyyden lisääntymiseen.

Monisteet

Monisteita -sarjassa julkaistaan työpapereita, selvityksiä ja esitelmiä. Sarjan avulla tieto ajan-kohtaisista selvityksistä saadaan nopeasti eläkeasioista kiinnostuneiden lukijoiden käyttöön.

Uusien yrittäjien työtulon kehitys

Raili Hyrkkänen

Monisteita 43 (2003) 51 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Tutkimusjoukkona olivat vuosina 1989–90 ja 1994–95 YEL-vakuutuksen ottaneet henkilöt, jotka jatkoivat yritystoimintaa vuonna 1997. Tutkimuksen aineisto perustuu Eläketurvakeskuksen työsuhderekisterin ja Tilastokeskuksen työsäkäyntitilaston tietoihin vuosilta 1987–97. Tutkimuksen kohteena ovat yrittäjien työtulot eli valtionveronalaiset yhteenlasketut palkka- ja yrittäjätulot ilman sosiaalisia tulonsiirtoja tai pääomatuloja.

Yrittäjien työtuloja tarkasteltiin yrittäjyyttä edeltäneen työmarkkina-aseman, sukupuolen, aloitusiän, toimialan ja koulutustason mukaan. Sekä vuosina 1989–90 että 1994–95 aloittaneet, ennen yrittäjyyttä työllisenä olleet, pääsivät yrittäjänä suurempiin työtuloihin kuin aiemmin työttömyyttä kokeneet. Naisyrittäjien työtulot jäivät yleisesti miesyrittäjien työtuloja pienemmiksi. Suurimman tulojen pudotuksen kokivat korkea-asteen tutkinnon suorittaneet. Tutkimuksessa verrattiin myös työtulojen kehitystä ja YEL-työtulon vastaavuutta. Tulokset osoittavat, että lamavuosien

jälkeen miesyrittäjien työtulojen kasvaessa YEL-työtulo ei noussut vastaavassa määrin. Naisyrittäjien työtulot jäivät lamavuosina jopa YEL-työtuloa alemmiksi ja sen jälkeinen nousu vaatimattomaksi.

Eläkeläiset tulojaossa

Tiina Mäkinen

Monisteita 42 (2003) 24 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Monisteen yhtenä tehtävänä on peilata eläkeläisten taloudellista asemaa suhteessa muuhun väestöön. Tätä valotehtaan tarkastelemalla, miten eläkeläistaloudet sijoittuvat eri tuloluokkiin verrattuna koko väestöön ja kuinka paljon heitä on erityisesti kaikkein pienituloisimpien joukossa. Monisteen toisena tavoitteena on tulorakenne- ja tulojakoanalyysien avulla arvioida eläkeläisväestön heterogeenisyyttä. Monisteessa selvitetään, miten yksinasuvien eläkeläismiesten ja -naisten tulo muodostus ja asema tulojaossa poikkeaa eläkeläispariskuntien tilanteesta.

Aineisto pohjautuu Luxembourg Income Study (LIS)-tietopankin tulotietoihin vuosilta 1985 ja 1995. Tarkastelussa

ovat Suomen lisäksi mukana Australia, Iso-Britannia, Kanada, Yhdysvallat, Saksa, Norja, Ruotsi ja Tanska.

Arvio yksityisalojen työeläkeuudistuksen sukupuolivaikutuksista

Eila Tuominen

Monisteita 41 (2002) 32 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Sukupuolivaikutusten arviointi liittyi ensimmäisen kerran lakiesitykseen yksityisalojen työeläkelakien uudistuksessa. Tämän arvioinnin mukaan uudistuksella turvataan tasa-arvovaikutuksiltaan toimiva järjestelmä. Lainvalmistelua varten tuotetut selvitykset ja laskelmat osoittivat, että uusi työuramalli ei synnytä epätasa-arvoa sukupuolten välille. Siinä ei myöskään ole sellaisia yksittäisiä piirteitä, jotka olisivat pulmallisia sukupuolten tasa-arvon kannalta. Kun otetaan huomioon palkattomia aikoja koskevat uudistukset ja kansaneläkelain muutosten vaikutukset sukupuolten eläketurvaan, uudistus pitkällä aikavälillä tasoittaa naisten ja miesten välistä eläke-eroa.

Arvioita työmarkkinajärjestöjen sopiman yksityisalojen eläkeuudistuksen vaikutuksista

Työryhmäraportti

Monisteita 40 (2002) 44 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Monisteessa selvitetään työmarkkinajärjestöjen eläkesopimuksen mukaisen työuramallin vaikutuksia yksilötasolla ja työeläkemenojen ja -maksujen kannalta. Lisäksi esitellään vaikutuksia esimerkiksi laskelmien valossa ja kuvataan myös elinaikakertoimen vaikutusta. Tulosten mukaan eläkemaksujen kasvu taittuu noin vuonna 2030. Työuramalli parantaa eläkkeitä nykyiseen verrattuna, mihin vaikuttaa mm. työurien pidentyminen. Ammattitarkastelu ei tuonut esiin suuria eroja eri ammattiryhmien välille.

Työmarkkinajärjestöjen sosiaalipakettiin liittyvä eläkepalkkaselvitys

Ennakkoraportti

Työryhmäraportti

Monisteita 39 (2002) 42 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Selvityksen tavoitteena on arvioida työmarkkinajärjestöjen marraskuussa 2001 tekemän eläkesopimuksen vaikutuksia eläkkeisiin yksilötasolla ja työeläkejärjestelmän kustannuksiin. Aineistona on vuonna 1998 työeläkkeelle siirtyneet. Monisteessa kuvataan aineistoa ja sen muokkauksia kattavasti. Tulosten mukaan sopimuksen astuttua täysin voimaan, eläkkeisiin tulisi tuntuvia korotuksia. Niitä joiden eläke paransi enemmän kuin viisi prosenttia olisi yli 70 prosenttia koko tutkitusta joukosta nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Ammattitarkastelun mukaan kaikissa ammateissa on moninkertainen määrä voittajia menettäjiin verrattuna.

Työkyvyttömyyseläkkeet 1990–2001

Raija Gould ja Heidi Nyman

Monisteita 38 (2002) 45 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Julkaisussa kuvataan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien ja työkyvyttömyyseläkkeelle vuosittain siirtyvien määrällistä kehitystä. Työkyvyttömyyseläkeläisten väestöosuus on pienentynyt kahden viime vuosikymmenen aikana. Työkyvyttömyyseläkkeiden hakemisolttius ja alkavuus pienenevät 1990-luvulla, joskin aivan vuosikymmenen lopulla ne kääntyivät lievään kasvuun. Mielenterveyden häiriöt ovat nousseet suurimmaksi uusien työkyvyttömyyseläkkeiden perusteena olevaksi sairausryhmäksi. Näiden työkyvyttömyyseläkkeiden kehitystä kuvaavien tietojen ohella monisteessa tarkastellaan osatyökyvyttömyyseläkkeitä, kuntoutustukia ja eläkehakemusten hylkäyksiä. Monisteeseen sisältyy taulukko-osa yksityisen ja julkisen sektorin työkyvyttömyyseläkeratkaisuista.

Moniste on kolmas työkyvyttömyyseläkkeitä käsittelevä julkaisu ETK:n sarjassa

Nuorten työtulot ja koulutus

Kati Ahonen

Monisteita 37 (2002) 29 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Monisteessa kuvataan työssäkäyvien nuorten keskipalkkausipalkan kehitystä 1990-luvun laman aikana. Lama on laskenut vähän koulutettujen nuorten työllisten palkkatasoa eniten. Laman aikana on myös kasvanut vähän koulutettujen nuorten työttömyys, mikä on ohjannut heitä opiskelemaan. Laman jälkeen nuorten ja aikuisten väliset palkkaerot ovat kaventuneet, selvimmin korkeasti koulutettujen keskuudessa. Korkea koulutus on ollut taloudellisesti tuottavaa.

Palkkaerot sektoreittain osoittavat, että kunnissa nuorten ja aikuisten erot palkoissa ovat olleet muita sektoreita alhaisemmat johtuen aikuisten alhaisemmasta palkkatasosta muihin sektoreihin verrattuna. Valtion keskipalkat ovat olleet lähes TEL-alojen tasolla. TEL-aloilla nuorten keskipalkat ovat laman jälkeen hieman laskeneet.

Eläkeajatuks

Katsaus aiheeseen liittyviin tutkimustuloksiin

Raija Gould

Monisteita 36 (2001) 36 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Suomessa on tehty 1990-luvulla useita tutkimuksia, joissa on selvitetty varhaiseläkeajatuksien yleisyyttä, eläkeajatuksille esitettyjä perusteluja ja eläkeajatuksien merkitystä varhaisessa työelämästä poistumisessa. Tässä monisteessa kootaan yhteen näiden tutkimusten keskeisimpiä tuloksia ja varhaiseläkekäytäntöihin liittyviä johtopäätöksiä.

Osa-aikaeläkeläisten työ ja tulot

Kuvaus rekisteriaineistojen valossa

Anu Polvinen

Monisteita 35 (2001) 41 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Monisteessa tarkastellaan osa-aikaeläkkeelle vuosina 1987-1998 siirtyneitä henkilöitä ja heidän työssäkäyntiään ja tuloja ennen osa-aikaeläkkeelle siirtymistä Tilastokeskuksen ja Eläketurvakeskuksen rekisteriaineistojen valossa.

Ennakkotietoja vuoden 2001 osa-aikaeläketutkimuksesta

Mervi Takala

Monisteita 34 (2001) 31 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Monisteessa esitellään osa-aikaeläkeläisille tehdyn kyselytutkimuksen alustavia tuloksia. Kysely tehtiin 2000:lle osa-aikaeläkeläisille, joista puolella osa-aikaeläke oli alkanut vuonna 1996 ja puolella vuonna 1999. Osalla vastaajista osa-aikaeläke oli edelleen voimassa ja osalla se oli päättynyt. Aineisto kerättiin vuonna 2001 postikyselyinä. Kyselyn perusjakaumia esitellään monisteessa taulukkoina. Johdannoksi esitetään viimeisimpiä tilastotietoja osa-aikaeläkkeen kehityksestä.

Yritykset ja osa-aikaeläke

Mervi Takala

Monisteita 33 (2001) 21 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Monisteessa tarkastellaan yrityksen ja työnjohdon näkemyksiä osa-aikaeläkkeestä. Kysely on tehty pk-yrityksille ja tarkoituksena on ollut selvittää onko yrityksessä joitakin tekijöitä, joiden vuoksi osa-aikaeläkkeelle siirtyminen on vai-

keaa. Lisäksi monisteessa on selvitetty, onko osa-aikaeläkkeellä työllisyysvaikutuksia. Tulosten mukaan pk-yrityksistä ei ollut vaikeaa päästä osa-aikaeläkkeelle. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan alalta on ollut vaikeampaa kuin muilta aloilta päästä osa-aikaeläkkeelle. Osa-aikaeläkkeellä on jonkin verran työllisyysvaikutuksia: pk-yrityksissä kolmasosan tilalle palkattiin uusi työntekijä.

Osa-aikaeläke

Katsaus viimeaikaiseen kehitykseen

Mervi Takala

Monisteita 32 (2000) 31 s. 5 euroa

ISSN 1238-4984

Moniste on kolmiosainen. Ensimmäisessä osassa kuvataan osa-aikaeläkkeen kehitystä tilastojen valossa. Toisessa osassa kuvataan osa-aikaeläkettä valmiiden tutkimusten valossa. Tutkimuksissa on selvitelty mm. osa-aikaeläkkeen korvaustasoa, työntekijöiden kiinnostusta osa-aikaeläkkeeseen ja osa-aikaeläkettä alueellisesti. Monisteen lopussa kuvataan osa-aikaeläkkeen kehitystä eräissä maissa ja osa-aikaeläkkeestä saatuja kokemuksia muualta.

Working Papers

Sarjassa julkaistaan mm. kansainvälisissä kokouksissa pidettyjä englanninkielisiä esitelmiä. Niiden ohella sarjassa on tieteellisiä artikkeleita, jotka myöhemmin pyritään julkaisemaan kansainvälisissä aikakauskirjoissa.

From early exit culture to the policy of active ageing – the case of Finland

Raija Gould ja Laura Saurama

Working Papers 4 (2003) 38 s. 5 euroa

ISBN 951-691-06-02

ISSN 1458-753X

The paper reviews the Finnish welfare state policy concerning the relationship between ageing and work. It focuses on the signs of change from the policy promoting early retirement to the policy promoting staying at work. The different phases in the development of early exit arrangements are outlined, and subsequent programmatic changes, which culminated in the pension reform at the beginning of the new millennium, are discussed. Furthermore, a separate section is devoted to the various national work promoting programs. Besides analysing policy lines the outcome of the

early/late exit policy is also looked at from the perspective of the individual. The paper concludes that the change in the early exit programs has been accompanied by change in the social and political environment creating a growing consensus on the importance of increased longevity in working life. The notion of early exit as a social right has shifted to a paradigm, which highlights work as a duty in an individually flexible context.

The paper will be published in Maltby T, Mirabile ML, de Vroom B, Överby E (eds.) Ageing and the Transition to Retirement. A Comparative Analysis of European Welfare States. Ashgate 2003.

Artikkelissa tarkastellaan suomalaista hyvinvointipolitiikkaa ikääntymisen ja työn näkökulmasta. Siinä kuvataan miten varhaiseläkkeitä suosiva politiikka on muuttunut työssä jatkamista kannustavan politiikan suuntaan. Artikkelissa käydään läpi varhaisten poistumisreittien kehitysvaiheita ja

muutoksia, jotka kulminoituivat eläkeuudistuksessa. Lisäksi tarkastellaan kansallisia työssä jatkamista tukevia ohjelmia. Poliittikan suuntien analysoinnin ohella sen vaikutuksia pohditaan myös yksilön näkökulmasta. Yhteenvetona todetaan, että varhaiseläkejärjestelmien muutoksiin liittynyt sosiaalisen ja poliittisen ilmapiirin muutos on kasvattanut yksimielisyyttä työurien pitenemisen tärkeydestä. Varhaiseläke sosiaalisena oikeutena –paradigmasta on siirrytty paradigmaan, joka korostaa sekä velvollisuutta työhön että yksilöllistä joustavuutta.

Artikkeli julkaistaan teoksessa Maltby T, Mirabile ML, de Vroom B, Överby E (toim.) Ageing and the Transition to Retirement. A Comparative Analysis of European Welfare States. Ashgate 2003.

Predictive Distribution of Adjustment for Life Expectancy Change

Juha Alho

Working Papers 3 (2003) 25 s. 5 euroa

ISBN 951-691-00-09

ISSN 1458-753X

An increase in life expectancy can put strain on the finances of a defined-benefit pension system. A possible way to alleviate the effect is to adjust the levels of pensions to changes in life expectancy. However, as future development of life expectancy cannot be predicted without error, we can only assess the possible risks probabilistically. A predictive distribution for adjustment factors is derived in the Finnish setting. The distribution indicates that by year 2050 we can expect an adjustment factor of 0.87. The width of an 80 % prediction interval is 20 percentage points, if past volatility of mortality is used as a guide.

Elinajan odotteen kasvu lisää etuusperusteisen eläkejärjestelmän rahoitukseen kohdistuvia paineita. Yksi mahdollisuus lieventää tätä painetta on se, että eläketaso sopeutuu elinajan pitenemisen muutokseen. Elinajan odotteen kehitystä ei voida virheettömästi ennustaa, mutta ke-

hitystä voidaan arvioida tilastollisesti. Tässä tutkimuksessa muodostetaan ennustejakauma ns. elinaikakertoimelle, joka Suomessa on omaksuttu em. sopeuttamistekniikaksi. Tulosten mukaan elinaikakertoimen odotettu arvo vuonna 2050 on 0.87. Kun lähtökohtana pidetään viime vuosisadalla havaittua kuolevuuden vaihtelua kertoimen 80 prosentin ennusteväli on [0.75, 0.97].

Early exit from the labour market through the unemployment pathway in Finland.

Helka Hytti

Working Papers 2 (2002) 40 s. 5 euroa

ISBN 952-9639-95-3

ISSN 1458-753X

The focus of the study is on patterns of early exit from the labour market in Finland with a special emphasis on the unemployment pathway. The period under review extends from the early 1980s to the turn of the century. The data for the study were obtained from individual-level files formed by combining census data with statistical registries of social security. The study takes a comparative macro-level approach, with comparisons being made between different periods of time. The results are interpreted primarily from the point of view of the connection between early exit, increasing economic openness and structural change in society. In the 1980s, utilization of the unemployment pathway in a given branch depended primarily on how open the branch was to international competition. In the deep economic recession of the 1990s the rate of exit was highest in the branches with primarily a domestic focus, which were hardest hit by the recession. The exit rates were remarkably high also in the previously public-sector branches recently opened to competition. After the recession, in 1996–1998, adjustments to international competition seemed to explain a great deal of early exit behaviour through the unemployment pathway.

Tutkimuksessa selvitetään varhaista työn jättämistä Suomessa erityisesti ikääntyville työttömille tarjolla olleen ”työttömyysväylän” kannalta. Tutkittava ajanjakso ulottuu 1980-luvun alkupuoliskolta vuosituhatteen vaihteeseen. Aineisto on saatu yhdistelemällä yksilötasolla väestölaskentojen ja sosiaaliturvarekistereiden tietoja. Lähtökohtana on vertaileva, makrososiologinen tutkimusstrategia, jossa vertailtavina ovat varhaisen työn jättämisen erot eri toimialojen välillä taloustilanteen kannalta erilaisina ajanjaksoina. Ikääntyvien työn jättämistä ja siinä tapahtuneita muutoksia tulkitaan ensisijaisesti yhteydessä talouden avoimuuden lisääntymiseen ja yhteiskunnan rakennemuutokseen. 1980-luvulla työttömyysväylän käyttö oli ennen kaikkea riippuvaista toimialan avoimuudesta kansainväliselle kilpailulle. 1990-luvun alussa työttömyysväylää käytettiin runsaimmin lamasta eniten kärsineillä kotimarkkina-aloilla. Varhainen työstä vetäytyminen lisääntyi myös kilpailulle avautuneilla, aiemmin julkiseen sektoriin kuuluneilla toimialoilla. Laman jälkeen, vuosina 1996–1998, työttömyysväylää käyttivät eniten uuteen kansainväliseen kilpailutilanteeseen sopeutumaan joutuneet alat.

The Finnish generational accounting revisited

Reijo Vanne

Working Papers 1 (2002) 32 s. 5 euroa

ISBN 952-9639-94-5

ISSN 1458-753X

One of the special features of the Finnish economy has turned out to be a high real growth rate and employment volatility. Another special feature is that a large share of public wealth is invested in domestic and foreign financial markets. The consequences of these features for generational accounting are shown and discussed. The intertemporal balance has improved remarkably according to generational accounting results of the year 2000 compared to the results of the year 1995. The improvement is due to favourable macroeconomic development as well as ambitious

fiscal policy. However, part of the improvement is based on the soared market values of assets, firm profits and capital income taxes. The paper raises the question how to handle highly volatile variables in generational accounting.

JEL Classification: E6, H6, H82, J1

Kasvuvauhdin ja työllisyyden suhteellisen suuret vaihtelut ovat Suomen taloudelle ominaisia piirteitä. Toinen ominainen piirre on, että suuri osa julkisesta varallisuudesta on sijoitettu koti- ja ulkomaisille rahoitusmarkkinoille. Näiden piirteiden merkitystä sukupolvitilinpidon kannalta tarkastellaan. Julkisen talouden tasapaino yli ajan on kohentunut huomattavasti sukupolvitilinpidon mukaan vuodesta 1995 vuoteen 2000. Tasapainottuminen johtuu suotuisasta kokonaistaloudellisesta kehityksestä ja finanssipoliittisista päätöksistä. Osa tasapainottumisesta johtuu kuitenkin voimakkaasti kohonneista varallisuuskohteiden hinnoista, yritysten tuloksista ja pääomatuloveroista. Tässä yhteydessä pohditaan sitä, miten voimakkaasti vaihtelevia suureita tulisi käsitellä sukupolvitilinpidoissa.

Tilastot

Tilastoja tuotetaan ja julkaistaan eläketurvan kehittämisen, seurannan ja toimeenpanon tueksi. Tilastoja tehdään Suomen eläkejärjestelmästä niin kansallisiin kuin kansainvälisiin tarpeisiin, tarvittaessa yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Kuukausitietoja yksityisen sektorin eläkkeistä

Eläketurvakeskus
ISSN 0781-9730

Tietoja kuukauden lopussa voimassa olleiden yksityisen sektorin eläkkeiden lukumääristä, keskimääräisistä eläkkeistä sekä maksussa olevasta eläkekannasta.

Julkaistaan tilastointikuukautta seuraavan kuukauden lopulla. Ensimmäinen tilasto on joulukuulta 1984.

Neljännesvuositietoja yksityisen sektorin eläkkeistä

Eläketurvakeskus
ISSN 0781-9080

Tietoja vuosineljänneksen lopussa voimassa olleiden, alkaneiden ja päätyneiden yksityisen sektorin eläkkeiden lukumääristä ja keskimääräisistä eläkkeistä. Lisäksi tietoa maksettujen eläkkeiden määrästä.

Julkaistaan tilastointikautta seuraavan kuukauden lopulla. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1977.

Työeläkekuntoutus

Eläketurvakeskus
ISSN 1459-3823

Tietoja tilastointivuonna vireille tulleista kuntoutusaloitteista, työeläkekuntoutusta saaneista, kuntoutuskustannuksista ja kuntoutuksen päättymistilanteesta. Työeläkekuntoutus sisältää sekä raportti- että tilasto-osan.

Julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden toukuussa. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1992. Tilasto julkaistaan Eläketurvakeskuksen tilastoraporttisarjassa.

Työeläkejärjestelmän tilastollinen vuosikirja osa II. Yksityisen sektorin työsuhteet.

Eläketurvakeskus
ISSN 0780-8593

Aikasarja- ja tilastointivuotta koskevia tietoja yksityisen sektorin työeläkelakien mukaisissa työsuhteissa työskennelleistä sekä yrittäjätoimintaa harjoittaneista. Julkaisu sisältää myös tietoja työelämän rahoituksesta sekä TELAn jä-

senlaitosten sijoitustoiminnasta.

Julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden joulukuussa. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1981.

Yritysten työeläkemaksut

Eläketurvakeskus
ISSN 1237-0940

Tietoja yritysten lopullisista vakuutusmaksuprosenteista yrityksen koon ja toimialan mukaan luokiteltuna sekä tietojen yritysten lukumääristä ja yritysten maksamista työkyvyttömyys- ja työttömyysvakuutusmaksuista.

Julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden loka-kuussa. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1992.

Suomen työeläkkeensaajat

Eläketurvakeskus, Kuntien eläkevakuutus ja
Valtiokonttori
ISSN 1455-6928

Tietoja työeläkkeensaajista ja työeläkkeelle siirtyneistä. Julkaisussa on myös tietoja työeläkemenosta, kuntoutuksista, ulkomaille maksetuista eläkkeistä ja ns. EU/ETA-eläkkeistä. Tiedot kattavat sekä yksityisen että julkisen sektorin työeläkelait.

Julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1996.

Tilasto Suomen eläkkeensaajista Statistik över pensionstagarna i Finland Statistical yearbook of pensioners in Finland

Eläketurvakeskus ja Kansaneläkelaitos
ISSN 0780-3028

Aikasarja- ja tilastointivuotta koskevia tietoja kaikista Suomesta eläkettä saavista sekä heidän kokonaiseläketurvas-

taan. Mukana ovat kaikki työ- tai kansaneläkettä saavat. Vuoden 2001 julkaisua on täydennetty eläkkeelle siirtyneiden tiedoilla. Kokonaiseläkkeet sisältävät myös työ- tai kansaneläkettä saavien mahdolliset tapaturma- ja liikennevakuutus- sekä sotilasvamman- ja sotilastapaturmalakien mukaiset eläkkeet. Suomessa asuvista eläkkeensaajista on myös läänikohtaista tietoa sekä tietoja eläkkeensaajien osuudesta koko maan väestöstä. Tekstit suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden syyskuussa. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1981.

Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain

Eläketurvakeskus ja Kansaneläkelaitos
ISSN 1238-1004

Tilastointivuotta koskevia tietoja kaikista Suomesta eläkettä saavista sekä eläkemenosta kunnittain. Mukana ovat kaikki työ- tai kansaneläkettä saavat. Tilasto sisältää tietojen eläkkeensaajien lukumääristä, väestöosuuksista, keskimääräisistä kokonaiseläkkeistä ja eläkkeiden suuruusjakaumista.

Julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden loka-kuussa. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1993.

Taskutilasto/Fickstatistik/Pocket Statistics

Eläketurvakeskus
ISSN 1235-6808 suomenkielinen
ISSN 1236-6463 på svenska
ISSN 1235-7480 in english

Pääosin muista julkaisuista koottua tietoa sosiaali- ja eläkemenoista ja väestöstä. Lisäksi tietoja kaikista eläkkeensaajista sekä yksityisen sektorin eläkkeensaajista ja eläkevakuutetuista. Julkaistaan suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä.

Julkaistaan vuosittain kesäkuussa. Ensimmäinen tilasto on vuodelta 1992.

Katsaukset

Eläketurvakeskuksen katsauksia -sarjassa julkaistaan työeläkejärjestelmään ja sen kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia selvityksiä. Niissä kuvataan mm. eläkelaitosten toimintaa ja arvioidaan eläkemenojen kehitystä. Katsauksissa kerrotaan myös muiden maiden eläketurvan keskeisistä uudistuksista.

Vuosittain ilmestyvät katsaukset

Eläke- ja muun sosiaaliturvan kehittäminen

Katsaukseen on koottu työeläkejärjestelmään läheisesti liittyviä ajankohtaisia työryhmiä ja kehittämishankkeita. Työryhmät on luokiteltu ministeriöiden asettamiin tai johdettuihin ja eläkejärjestelmän sisäisiin työryhmiin. Ilmestyy 1-2 kertaa vuodessa.

Katsaus kustannustenjakoon

Katsauksessa tarkastellaan yksityisen sektorin työeläkelaitosten toimintaa ja kustannustenjakoa. Katsauksen liitteenä on kustannustenjakoon liittyviä tilasto- ja ennustetietoja sekä luettelo kustannusten jaon perusteista.

Eläketurva Suomessa

Katsauksessa kuvataan lähinnä yksityisen sektorin eläkelaitosten toimintaa: eläkkeiden lukumääriä, maksettuja eläkkeitä ja niiden keskimääriä sekä vakuutusmaksun taso, maksutuloa ja vastuovelkaa ym. Vuoden 2003 katsauksen liitteenä on eläkejärjestelmän sekä kansantalouden ja väestön kehitystä koskevia tilastotietoja vuosilta 2000 - 2002.

Eläkemenoennuste

Katsauksessa käsitellään kuluvalle vuodelle ennustettuja eläkkeiden lukumääriä, maksettavia eläkkeitä ja niiden rahoitusta. ISSN 1236-7737

Muut katsaukset

Eläkkeistä ulkomailla: Ison-Britannian eläkeuudistus

Mika Vidlund

Katsauksia 5/2001. 16 s.

ISSN 1236-7737

Katsauksessa kuvataan Ison-Britannian eläketurvan keskeisiä uudistuksia, joiden tavoitteena on parantaa erityisesti pienituloisten eläkeläisten toimeentuloturvaa ja samalla kohdistaa etuudet entistä tarkemmin niitä tarvitseville. Uudistuksilla pyritään lisäämään myös yksilöllistä eläkesääntämistä.

Eläkerahastojen suuruutta kuvaavia tunnuslukuja

Ismo Risku

Katsauksia 4/2001. 29 s.

ISSN 1236-7737

Katsauksessa tarkastellaan tavallisimpia eläkerahastojen suuruutta kuvaavia tunnuslukuja sekä vaihtoehtoisia eläkemaksun ja vastuuvelan kehitysuria. Katsauksesta on tehty myös englanninkielinen lyhennelmä: Indicators for the Size of the Finnish Pension Funds. 18 s. + liite

Eläkkeistä ulkomailla: Saksassa vireillä oleva eläkeuudistus

Sini Laitinen - Kuikka

Katsauksia 3/2001. 17 s.

ISSN 1236-7737

Katsauksessa kerrotaan Saksan eläkejärjestelmän rakenneuudistuksesta, jonka keskeisiä kohtia ovat mm. lakisääteisen eläketurvan uudistaminen, vapaaehtoisen eläkesääntämisen edistäminen ja työntajakohtaisen lisäeläketurvan vahvistaminen.

Euroopan unionin väestöennusteet vuoteen 2050: kansainvälisiä vertailuja

Kalle Elo, Lasse Koskinen ja Eeva Poutiainen

Katsauksia 7/2000. 36 s. + liitteet

ISSN 1236-7737

Katsauksessa analysoidaan Euroopan unionin (EU) tiliviraston uusimpia väestöennusteita eläkejärjestelmien näkökulmasta käsin.

Aikasarjoista 1970 – 1999

Reijo Laatuinen

Katsauksia 5/2000. 17 s.

ISSN 1236-7737

Katsaukseen on kerätty keskeisiä eläkejärjestelmää kuvaavia suureita lukusarjoja ja osin graafisesti. Käsiteltäviä suureita ovat mm. eläkkeiden lukumäärät, keskimääräiset eläkkeet, eläkemeno, vakuutusmaksutulo ja maksun taso sekä rahastot.



Intergroupin katsaukset

Intergroupin katsauksia -sarjassa julkaistaan vertailevia selvityksiä eri maiden eläketurvasta. Intergroup on Eläketurvakeskuksessa toimiva eläkkeitä koskevaa kansainvälistä numeerista vertailutietoa kokoava työryhmä, joka myös koordinoi em. vertailutiedon tuottamista.



Eläkemaksutaso Ruotsissa

Mika Vidlund

Intergroupin katsauksia 1/2003. 23 s.

ISSN 1459-0514

Katsaus on osa laajempaa Intergroupin selvitystyötä, jonka tavoitteena on tuottaa kokonaiskuva muiden maiden eläkemaksutasosta. Tarkastelussa pyritään mahdollisimman lähelle kokonaismaksutasoa. Lakisääteisen eläkejärjestelmän lisäksi mukaan on otettu yksityisen ja julkisen sektorin sopimuseläkkeet eli työmarkkinasopimukseen perustuva tai työnantajan järjestämä lisäeläketurva.

Intergroup julkaisee vuoden 2003 aikana vastaavat katsaukset Ranskasta, Tanskasta, Britanniasta, Saksasta ja Suomesta. Aihealueeseen liittyen tehdään myös kokoomakatsaus, jossa verrataan muiden maiden eläkemaksuja Suomen vastaaviin maksuihin.

Muut julkaisut

Työeläkkeen laskentaopas

Toimittaneet Marjukka Hietaniemi, Anneli Ikkala ja Arja Vainikainen
Helsinki 2002. 144 s. + liitteet
ISBN 952-9639-92-9

Laskentaoppaassa käsitellään yksityisen puolen eläkkeenlaskennan perusteita. Yksityisen ja julkisen sektorin pääeroavuudet on kerrottu oppaan liitteessä. Teos on tarkoitettu oppikirjaksi sosiaalivakuutusta opiskeleville ja käsikirjaksi eläkkeenlaskennan perustietoja tarvitseville. Kirjassa on runsaasti laskentaa havainnollistavia esimerkkejä ja sen liitteinä on laskennassa käytettäviä vakioita, kertoimia ja rajamääriä, mm. TEL-indeksin pisteluvut vuodesta 1962 lähtien. Lähdeluettelossa on mainittu tärkeimmät eläkelaskentaa koskevat lähteet syvempää tietoa tarvitseville.

Eläketurva Länsi-Euroopassa

Sini Laitinen - Kuikka, Jarna Bach ja Mika Vidlund
Helsinki 2002. 472 s. 33 euroa
ISBN 952-9639-99-6

Kirjassa kuvataan Länsi-Euroopan maiden eläkejärjestelmiä. Se antaa yleiskuvan eläketurvan kokonaisrakenteesta Länsi-Euroopan maissa ja yksityiskohtaista tietoa kunkin maan lakisääteisestä eläketurvasta. Lakisääteistä turvaa täydentävistä työnantaja- ja toimialakohtaisista lisäeläkejärjestelmistä on kerrottu pääpiirteet, samoin kuin eläkemaksujen ja eläkkeiden verotuskohtelusta. Lisäksi kirjassa kerrotaan kussakin maassa käydystä eläkepoliittisesta keskustelusta ja vireillä olevista muutoksista. Kirja on tarkoitettu käsikirjaksi lähinnä eläkealan ammattilaisille, mutta se sopii yleisemminkin muiden maiden eläketurvasta kiinnostuneille.

Suomen eläkejärjestelmä

Toimittaneet Marjukka Hietaniemi ja Mika Vidlund
ilmestyy syksyllä 2003

Eläketurvakeskus (ETK) on työeläkejärjestelmän lakisääteinen keskuselin, joka hoitaa työeläketurvan kehittämis-, rekisteröinti-, neuvonta-, valvonta-, tutkimus-, tilastointi- ja tiedotustehtäviä.

Tämä luettelo sisältää tietoja ETK:n tutkimus-, tilasto- sekä suunnittelu- ja laskentaosastojen julkaisuista. Kaikki säännöllisesti ilmestyvät tilastot ja katsaukset ovat mukana tässä luettelossa. Tutkimusten osalta mukaan on otettu julkaisut vuodesta 2000 lähtien.

Eläketurvakeskus 
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

00065 Eläketurvakeskus

Puhelin 010 7511

Faksi (09)148 1172

www.etk.fi